

Katastrska številka:	4837
☐ Jama še ni registrirana	
Oznaka dokumenta (izpolni Kataster)	

Obrazec je bil oblikovan v sodelovanju med Jamarsko zvezo Slovenije in Inštitutom za raziskovanje krasa ZRC-SAZU v letu 2002.

Številka zapisnika:	
Datum ekskurzije:	07.09.2007
Datum zapisnika:	26.01.2008

Dopolnilni zapisnik

IME JAME: **Ela**

Organizacija: JK Novo mesto

Zapisnikar: Borivoj Ladišić

Udeleženci: Borivoj Ladišić

☐ iskanje jame ☐ pregledovanje okolice ☒ pregledovanje jame ☐ kopanje, širjenje ožin ☐ zahtevno plezanje ali prečenje ☐ potapljanje, napeljava natege	☐ določanje koordinat ☒ merjenje jame ☒ risanje načrta ☒ fotografiranje, snemanje ☐ zanimivosti iz ustnih virov ☐ literatura o jami	☐ geološki podatki ☒ hidrografski podatki ☐ meteorološki podatki ☐ biološki podatki ☐ arheološki podatki ☐ naravovarstveni podatki	☐ vodena ekskurzija ☒ čiščenje objekta ☐ ureditveni poseg ☐ nezgoda ali nesreča ☐ reševalna vaja ☐ drugo:
Jama je: ☒ znatno onesnažena ☐ znatno ali sveže poškodovana ☒ zaklenjena ☐ nedostopna ☐ uničena			
☐ Na podlagi tega zapisnika predlagamo spremembo osnovnih podatkov o jami:			

Koordinate:

5513 846 5073 206

Zgodovina:

Jama leži pod hišami 11 in 13 na Ragovski ulici v Novem mestu. Vhod v jamo se odpira pod visokim betonskim podpornim zidom, ki stoji pod stavbami na Ragovski ulici v dolžini ca. 100 m. V drugi svetovni vojni je jama služila kot zaklonišče. V drugi polovici prejšnjega stoletja je bila ob podpornem zid zgrajena tovarna elektromateriala Ela. Pri prvem ogledu jame leta 1978 sem ugotovil, da je bila jama suha, vhod so zapirala kovinska vrata. Kasneje je v prostorih tovarne obratovala tiskarna, zadnja leta so bile stavbe tovarne zapuščene, devastirane ter močno onesnažene z raznovrstnimi kosovnimi odpadki. Tudi okolica tovarne je bila zapuščena, zaraščena z grmovjem ter močno onesnažena.

Naslednji obisk jame sem naredil leta 2005. Ugotovil sem, da je jama v vhodnem delu močno onesnažena, vrat na vhodu ni bilo več. Stopnišče v jamo je bilo na debelo prekrito s smetmi in odpadki. Notranjost jame je bila poplavljen. Zadnje tri stopnice so bile pod vodo. Domneval sem, da je v notranjosti nivo vode višji od enega metra. Zaradi smeti in visoke vode vstop v jamo ni bil možen. Vzrok za poplavo jame je bil neznan.

V spremstvu predstavnika Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območna enota Novo mesto Andreja Hudoklina, sicer člana Jamarskega kluba Novo mesto, sva 24. januarja 2007 naredila ogled jame. Ugotovljeno je bilo enako stanje, kakor leta 2005: smeti v vhodnem delu in poplavljen rov.

Leta 2007 je bila opuščena tovarna porušena, na njenem mestu so pričeli z gradnjo stanovanjske soseske. Vhod v jamo je bil na meji oziroma v vplivnem območju predvidene zazidave. Glede na pridobljeni status naravne vrednote državnega pomena, je bilo treba jamo v skladu s pravilnikom ohranjati v avtentičnem stanju. To pomeni, da je treba vhodni del očistiti ter v času zemeljskih del v vplivni bližini vhodnega dela preprečiti možne negativne vplive. Investitor gradnje je tako sklenil pogodbo z Jamarskim klubom Novo mesto o čiščenju jame ter ugotavljanju stanja v jami s ciljem, da se ohrani v obstoječem stanju. Sprejel sem nalogo izvajanja monitoringa jame.

Opis aktivnosti in ugotovitve:

Jamo smo člani Jamarskega kluba Novo mesto čistili 5.9.2007. Očistili smo le stopnišče. Še vedno je bila v jami voda v isti višini, kot leta 2005. Zadnje tri stopnice so bile pod vodo, zato smo morali čiščenje prekiniti. Iz jame smo potegnili približno 2 kubična metra odpadkov. Naslednji dan je bilo izvedeno črpanje vode z močno črpalko. Nivo vode se je znižal za približno 70 cm. Spodnje stopnice so bile na suhem, tudi večji del betonskega vhodnega rova

je bil nad vodo. Že isti dan smo očistili vse smeti iz vhodnega dela oz. s stopnišča in iz vhodnega rova, iz jame smo potegnili slab kubični meter odpadkov. Ogled jame ni bil možen, ker je bila voda v nadaljevanju še vedno previsoka. V vodi je ostalo le nekaj posameznih kosovnih odpadkov. S črpanjem vode se je nadaljevalo tudi naslednji dan. Večina vode je bila izčrpana, tako da je bil možen ogled jame.

Po končanem čiščenju in črpanju vode iz jame sem si jamo ogledal ter jo ponovno izmeril 7.9.2007. Stanje v jami je bilo katastrofalno. Rov je bil po črpanju vode suh do t. 3, naprej je bila voda, ki je bila globoka od 10 do 20 cm. Na dnu pod vodo je bila do 30 cm debela fekalna usedlina črnega blata, ki je močno oteževala hojo. V blato se je udiralo skoraj do kolen. Ko sem prebrodil "jezero", ki je bilo po črpanju vode dolgo 17 metrov, sem prišel do nizkega sklepnega rova (t. 5), ki je dolg 12 m ter leži nekoliko višje od dna rova. Meritve so pokazale, da leži dno rova v višini poplavne vode in malo nad njim, rov naj bi bil le občasno poplavljen. Na tleh je bila nekoliko bolj "suha" ilovica, prekrival jo je le kak cm blata. Na koncu rova sem opazil, da priteče iz neprehodne luknje "lep" potoček gnojnice. Pretok sem ocenil na približno 5-10 ml/s. Po meandrasti strugi teče po dnu rova ter polni jezero s »svežo« vsebino. V jami je bilo tudi nekaj kapnice, dan prej sem opazil, da se ob dežju količina kapnice poveča. Dotoki tekočin so prispevali, da se je jama hitro ponovno napolnila z vodo. Pri ogledu jame 15.10.2007 je bil nivo vode v jami ponovno pri tretji stopnici. Možen izvor gnojnice - zastarala infrastruktura kanalizacije na Ragovski ulici ali obstoj propustne greznice ob hiši št. 11 ali 13. Ko je torej prišla v jamo pritekati razen kapnice tudi gnojnica, se je dno jame zapolnilo s fekalno usedlino, ki je zapolnila vse morebitne razpoke v tleh. Voda se je dvignila toliko, da so bile spodnje 3 stopnice v vodi. Ta nivo je stalen, v tej višini je stranska razpoka v steni jamskega rova, skozi katero domnevno odteka odvečna voda. Voda je v jami dokaj bistra, ker se fekalni delci usedejo na dno. Jama je torej v takem stanju, da je skoraj uničena, oz. za obisk neprimerna, lahko rečem tudi nevarna.

Investitor stanovanjske gradnje je v dogovoru z JK Novo mesto na vhod vgradil nova kovinska vrata. Ključ se nahaja v prostorih JK NM.

Višinske meritve:

Načrt jame je narejen v merilu 1:200. Načrt sem prenesel na situacijski načrt bližnje okolice, ki je tudi v merilu 1:200. Na ta način lahko ugotovimo medsebojni položaj jamskega rova in stanovanjskih objektov na površju. Tako ugotovimo, da nad jamskim rovom leži le hiša s hišno številko 11. Hiša št. 13 leži nekoliko stran od jamskega poligona, sosednji stanovanjski blok št. 7 pa je od konca jame oddaljen 13 m. Jama se na tlorisu v srednjem delu (pri t. 5) približa robu Ragovske ulice na 3,5 m, višinska razlika pa je slabih 8 m.

Vhod v jamo je v višini 174,15 m. Najnižja točka v jami je v višini 170,10 m. Proti koncu jame se rov postopno dviga, tako da je konec rova v višini 171,85 m.

Površje nad jamo se rahlo dviguje. Vrh podpornega betonskega zidu nad vhodom je v višini 178,99 m. Hiša št. 11, ki leži nad jamo, je en meter višje, rob Ragovske ceste pa je v višini 181,60 m. V jami sta dva kamina. Vrh prvega je v višini 176,00 m. Do površja je še 4 metrov kamenine in prsti. Nad kaminom stoji severovzhodni rob hiše št. 11. Drugi kamin seže višje, vrh ima v višini 177,40 m, to je 2,6 m pod površjem. Nad njim ni stavbe, jugovzhodni rob hiše je oddaljen 3,5 m.

Strop jamskega rova je v celi dolžini v približno enaki višini, to je okoli 172 m. Do površja je 8 metrov. Konec jame (t. 6) je 8,15 m pod površjem.

Priloge:

Priloženi sta dve prilogi:

1. Načrt jame, ki vsebuje tloris jame ter vzdolžni prerez z označenimi višinskimi kotami v jami in na površju nad jamo.
2. Situacijski načrt nad jamo z vrisanim tlorisom jame.

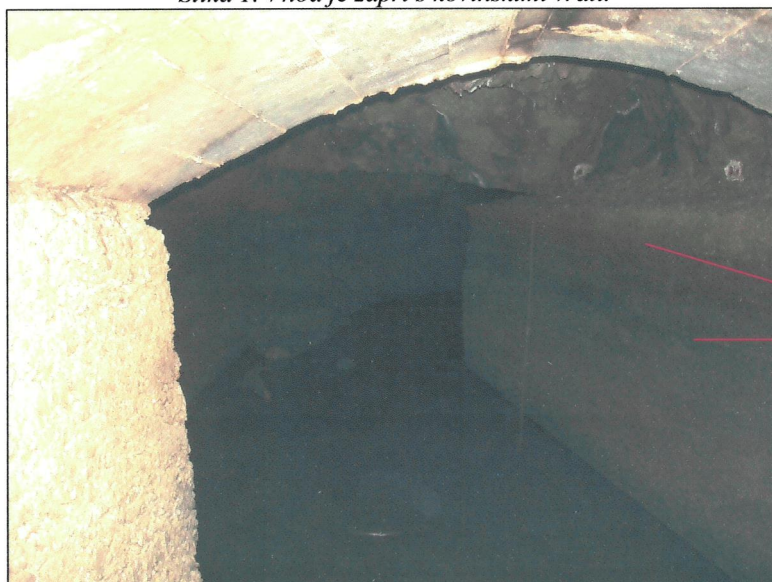
Borivoj Ladišić

(Lastnoročni podpis)

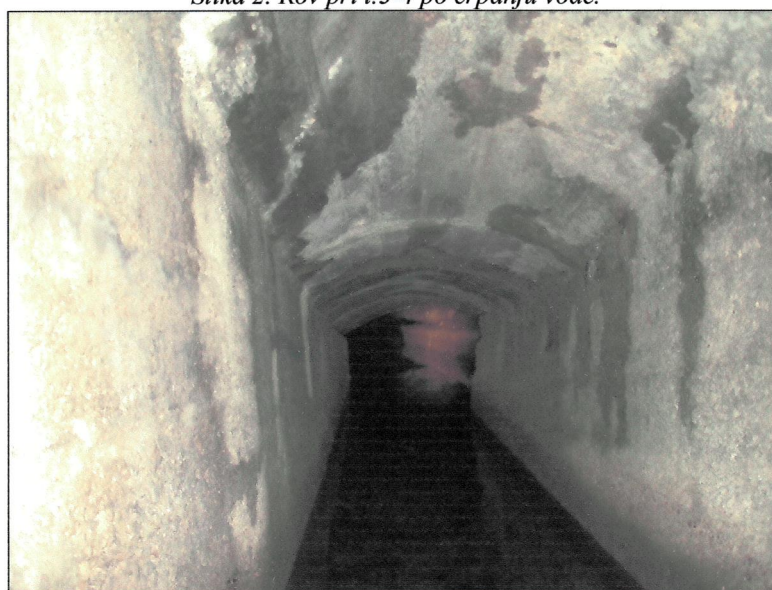

Slika 1. Vhod je zaprt s kovinskimi vrati.

*Nivoji vode
pred črpanjem*

Slika 2. Rov pri t.3-4 po črpanju vode.

Slika 3. Voda je v nekaj tednih ponovno poplavila jamo. Pogled od t. 2 proti t. 3.